

УДК 001.891:65.011.56

І.О. МЕЗЕНЦЕВА, канд. техн. наук, доц., НТУ «ХП»

І.М. ЛЮБЧЕНКО, ст. викл., НТУ «ХП»

Н.Є. МОВМИГА, ст. викл., НТУ «ХП»

СТАН ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В УКРАЇНІ

У статті показаний стан виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні за 2010 рік. Приведені статистичні данні по найбільш травмонезбезпечним регіонам та галузям економіки. Висвітлені домінуючі причини формування несприятливих умов праці у розглянутих регіонах та галузях економіки.

В статье показано состояние производственного травматизма и профессиональных заболеваний в Украине за 2010 год. Приведены статистические данные по наиболее травмоопасным регионам и отраслям экономики. Освещены доминирующие причины формирования неблагоприятных условий труда в рассматриваемых регионах и отраслях экономики.

The article shows the status of industrial injuries and occupational diseases in Ukraine in 2010. The above statistics on the most traumatic regions and industries. Highlights the dominant reasons for the formation of unfavorable conditions in the regions and industries.

У минулому столітті від нещасних випадків на виробництві людство втратило 300 млн. людей, а від усіх війн загинуло близько 100 млн. людей, тобто в результаті нещасних випадків на виробництві загинуло у тричі більше людей, ніж у результаті усіх війн за цей же період.

За даними Міжнародної організації праці, щорічно у світі фіксується близько 125 млн. нещасних випадків, пов'язаних з виробництвом, у тому числі 10 млн. – з тяжкими та 220 тис. – зі смертельними наслідками.

Проведений аналіз стану виробничого травматизму та профзахворювання в Україні за 2010 рік показав, що незважаючи на заходи, які вживаються роботодавцями щодо створення безпечних та нешкідливих умов праці на кожному робочому місці, робочими органами виконавчої дирекції Фонду, центральними та місцевими органами виконавчої влади, які здійснюють контроль та нагляд за станом охорони праці в різних галузях економіки, рівень виробничого травматизму та професійних захворювань залишається ще досить високим [1].

У робочих органах виконавчої дирекції Фонду соціального страхування від нещасних випадків на Україні за 2010 рік зареєстровано 13109 потерпілих від нещасних випадків на виробництві, в тому числі 645 зі смертельними наслідками [2]. Стан виробничого травматизму в Україні за 2010 рік представлений в таблиці

Найбільша кількість страхових нещасних випадків зареєстрована у Донецькій (36,2%), Луганській (14,2%) і Дніпропетровській (7,6%) областях.

Кількість травмованих осіб у цих областях складає близько 58% від загальної кількості по Україні.

Таблиця. Стан виробничого травматизму на підприємствах України

№ п/п	Регіони	Кількість нещасних випадків на які складено акти по формі Н-1	
		Всього	В т.ч. смертельно
	Всього по Україні	13109	645
1	АР Крим	288	27
2	Вінницька область	301	13
3	Волинська область	275	12
4	Дніпропетровська область	1001	60
5	Донецька область	4597	121
6	Житомирська область	226	16
7	Закарпатська область	63	12
8	Запорізька область	453	24
9	Івано-Франківська область	110	13
10	Київська область	265	14
11	Кіровоградська область	154	8
12	Луганська область	1827	73
13	Львівська область	399	24
14	Миколаївська область	143	8
15	Одеська область	259	23
16	Полтавська область	346	24
17	Рівненська область	142	13
18	Сумська область	261	16
19	Тернопільська область	88	11
20	Харківська область	490	23
21	Херсонська область	152	6
22	Хмельницька область	189	18
23	Черкаська область	191	15
24	Чернівецька область	58	5
25	Чернігівська область	166	12
26	м. Київ	597	47
27	м. Севастополь	68	7

До найбільш травмонебезпечних галузей економіки та видів робіт відносяться:

-підземне видобування кам'яного вугілля – кількість травмованих складає 36.5% від загальної кількості травмованих по Україні (4467 осіб, в т.ч. 108 - смертельно);

-вирощування зернових та технічних культур – 3,3% (404 травмовані особи, в т.ч. 40 - смертельно);

-діяльність лікарських закладів – 2,6% (322 травмовані особи, в т.ч. 11 - смертельно);

-чорна металургія - 2,5% (310 травмованих осіб, в т.ч. 15 - смертельно);

-будівництво будівель – 2,2% (275 травмованих осіб, в т.ч. – 42 смертельно).

Один із нещасних випадків в галузі будівництва стався у Харківському аеропорті 9-го квітня цього року. Із-за сильного пориву вітру був втрачений контроль над управлінням стрілою підйимального крану. Вона зачепила трос монтажною лебідки, в якій знаходилися монтажники. Обидва будівельники загинули в результаті падіння лебідки з 6-ти метрової висоти. У Гірпромнадзорі говорять, що монтажники під час будівельних робіт в старому терміналі аеропорту працювали без страховки: загинули із-за особистої необережності. Що в черговий раз підтверджує сумну статистику Фонду соцстрахування від нещасних випадків на виробництві - найвищий рівень виробничого травматизму в нашій країні фіксується серед працівників у віці від 40 до 50 років, не дивлячись на їх професійний досвід, знання норм і правил охорони праці [3].

Серед причин нещасних випадків переважають організаційні - 78% (9550 нещасних випадків). Через технічні причини сталося - 14% (1713) нещасних випадків, психофізіологічні – 8% (979) нещасних випадків.

Найпоширеніші організаційні причини:

- невиконання вимог інструкцій з охорони праці - 44% від загальної кількості по Україні (або 5385 випадків);

- порушення технологічного процесу - 4% (512);

- порушення правил дорожнього руху - 4% (480).

До речі, як зазначив міністр вугільної промисловості Ю. Яценко, близько 80% нещасних випадків на шахтах трапляються з організаційних причин [4].

Найпоширеніші технічні причини:

- незадовільний технічний стан виробничих об'єктів, засобів виробництва, транспортних засобів. З цих причин трапилось 7% нещасних випадків на виробництві від загальної кількості нещасних випадків по Україні (902 травмовані особи, в тому числі 332 особи - при підземному видобуванні кам'яного вугілля).

Найпоширеніші психофізіологічні причини:

- травмування внаслідок протиправних дій інших осіб. З цих причин трапилось 3% нещасних випадків на виробництві від загальної кількості нещасних випадків по Україні (314 травмованих осіб, в тому числі 44 особи - у лікарняних закладах).

До основних подій, які призвели до нещасних випадків, відносяться:

- падіння потерпілого – близько 31% травмованих осіб від загальної кількості травмованих по Україні (3825 осіб);

- падіння, обрушення, обвалення предметів, матеріалів, породи, ґрунту - 22% (2729 осіб);

- дія предметів та деталей, що рухаються, розлітаються, обертаються - 17% (2093 осіб);

- дорожньо-транспортні пригоди - 6% (707 осіб).

Нещасні випадки на виробництві частіше трапляються при використанні:

- автомобілів - 14,3% (404) травмованих осіб;

- гірничошахтного устаткування - 17,9% (505) травмованих осіб від загальної кількості травмованих по Україні;

-деревообробного устаткування - 6 % (168) травмованих осіб.

До теперішнього часу до найбільш травмонебезпечних професій належать:

-гірник очисного забою – травмовано 1343 особи; - прохідник – 891 особа; - гірник підземний – 540 осіб; - електрослюсар підземний – 380 осіб;

-слюсар ремонтник – 280 осіб; - машиніст гірничих виїмкових машин – 222 особи; - гірник з ремонту гірничих виробок – 249 осіб [2].

Якщо протягом останніх п'яти років в Україні намітилась тенденція до зниження виробничого травматизму, то ситуація з професійними захворюваннями залишається нестабільною, а їх рівень високим.

Найбільша кількість професійних захворювань зареєстрована у Донецькій (28,8%), Луганській (26,6%), Дніпропетровській (19,7%) і Львівській (10,5%) областях. Кількість профзахворювань у цих областях складає близько 85,6% від загальної їх кількості по Україні.

Аналіз професійної захворюваності по галузям промисловості свідчить, що найвищий рівень профзахворюваності спостерігається у вугільній, металургійній, та машинобудівній галузях.

Таким чином, домінуючими причинами формування несприятливих умов праці у цих галузях економіки залишаються недосконалі технології, використання застарілого обладнання, машин і механізмів та їх несправність, неефективність та невикористання працюючими засобів захисту, порушення правил охорони праці, режимів праці і відпочинку.

Список літератури: 1. Хохотва О. І. Про стан промислової безпеки та охорони праці // Охорона праці. – 2010. - №12. – С.7-8. 2. <http://www.social.org.ua>. 3. Яценко Ю. П. Вугільна галузь: проблеми та перспективи // Охорона праці. – 2010. - №8. – С.6-11. 4. <http://tribuna.com.ua/news>.

УДК 629.12

В.Д. ГУБЕНКО, канд.техн.наук, доц. ХНАГХ, Харьков

В.А.ГОЛЕНДЕР, канд.техн.наук, доц. ГТИ, Харьков

Л.А. АРТЕМЬЕВА, соиск. ХНАГХ, Харьков

АНАЛИЗ ВОЗМУЩАЮЩИХ ФАКТОРОВ РЕЛЬСОВОГО ПУТИ, ВЛИЯЮЩИХ НА ВИБРАЦИЮ И ШУМ ПРИ ДВИЖЕНИИ ВАГОНОВ МЕТРОПОЛИТЕНА

Досліджуються обурюючі чинники, що впливають на вібрацію і шум при русі вагонів метрополітену, які породжують виникнення вібрацій і шуму при коливаннях механічного устаткування рухливого складу метро.

Исследуются возмущающие факторы, влияющие на вибрацию и шум при движении вагонов метрополитена, которые порождают возникновение вибраций и шума при колебаниях механического оборудования подвижного состава метро.

We investigate the disturbing factors that affect the vibration and noise because of while driving subway trains, which generate the appearance of vibrations and noise vibrations of mechanical equipment of movable subway.